

VERGRIJZING EN ARBEIDSMARKT

Guy D'haeseleer en Koen Bultinck

VOORWOORD

De plaat is al grijs gedraaid, maar het vergrijzingsverhaal zal nog een tijd brandend actueel blijven. Vlaanderen krijgt, zoals overal elders in Europa, te maken met een onvermijdelijke veroudering van de bevolking. De gevolgen daarvan mogen niet onderschat worden. Denken we maar aan de enorme budgettaire implicaties van de stijging van pensioen- en gezondheidsuitgaven.

Het hele probleem van de vergrijzing en de opvang van ouderen kan niet los worden gezien van arbeidsmarkt, nataliteit, sociale zekerheid, pensioenregeling en ziekteverzekering. De vergrijzing is dan ook een probleem dat specifieke maatregelen vergt. Deze maatregelen moeten zo snel mogelijk genomen worden, want de tijd dringt.

Het Vlaams Belang mag uiteraard niet afwezig blijven in dit belangrijk maatschappelijk debat. Onze partij neemt haar verantwoordelijkheid en neemt duidelijke standpunten in.

Vergrijzing en arbeidsmarkt

Volkstevredenwoordigders Guy D'haeseleer en Koen Bultinck, leden van de Kamercommissie Sociale Zaken, zetten aan de hand van deze brochure de visie van het Vlaams Belang inzake de vergrijzingsproblematiek op een bevattelijke wijze uiteen. Het vergrijzingsprobleem wordt in dit document beknopt, maar duidelijk geschetst en schijnoplossingen van de spektakelpolitici die vandaag de dienst uitmaken, worden doorprikt. De brochure bespreekt de essentie van het probleem en reikt realistische voorstellen en oplossingen aan.

Frank Vanhecke
Voorzitter Vlaams Belang

Het Vlaams Belang dankt alle leden van de werkgroep 'Vergrijzing en arbeidsmarkt,' Barbara Pas voor de redactie en het vele onderzoekingswerk, Sem De Bie voor de opmaak en Steven Utsi voor de coördinatie van deze brochure. Zonder hun hulp en inzet was deze brochure niet tot stand kunnen komen.

Hét debat bij uitstek dat momenteel wordt gevoerd en dat zijn impact heeft op tal van domeinen van ons maatschappelijk en sociaal-economisch leven, is het debat over de ‘vergrijzing.’

Het feit dat steeds meer mensen langer leven en deze mensen dus ook steeds langer genieten van hun pensioen, is eigenlijk een van de grootste verwezenlijkingen van de voorbije decennia. Het is immers het gevolg van voortdurende inspanningen, die onder meer hebben geleid tot een veel betere gezondheidszorg en goede arbeidsomstandigheden, waardoor we ons welvaartspeil hebben kunnen doen stijgen en we ook konden genieten van een groter welzijn.

Dit succesverhaal heeft echter ook een keerzijde. De kosten die aan het fenomeen van de vergrijzing verbonden zijn zullen de komende jaren in die mate stijgen dat ingrijpende maatregelen nodig zijn, willen we ook in de toekomst ons systeem van een goede en toegankelijke sociale bescherming in stand houden.

Het Vlaams Belang kan en wil er dan ook niet om heen: de komende decennia zal de vergrijzing van de Vlaamse bevolking een maatschappelijke zorg van eerste orde zijn. Als nationalistes zijn wij in de eerste plaats bezorgd om de welvaart en het welzijn van onze naasten en in het bijzonder van de meest kwetsbaren in Vlaanderen. Heel wat gepensioneerden, vele senioren en alle

zorgbehoevende (hoog-)bejaarden vallen in deze categorie.

Onze partij ziet het debat over de vergrijzing als een discussie over de organisatie van de solidariteit tussen de generaties. Wij oordelen dat het noodzakelijk is om in Vlaanderen beleid en instellingen te laten samenvallen met onze visie op de organisatie van solidariteit.

Deze nationalistische visie betekent dat de vergrijzing noodzakelijkerwijs een communautair debat is en moet zijn. In deze brochure zal dit vanzelfsprekend aan de orde zijn. Toch gaat de meeste aandacht naar geijkte sociaal-economische maatregelen om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. Alle Europese landen hebben immers nu al te kampen met de vergrijzing van de bevolking; hoewel de details verschillen blijft het globale beeld blijft hetzelfde: we evolueren naar een samenleving waar een toenemende afhankelijkheidsgraad¹ de solidariteit tussen de generaties danig op de proef zal stellen.²

In deze tekst bekijken we het sociaal-economische luik bij uitstek van de vergrijzingsproblematiek, namelijk arbeidsmarkt en eindeloopbaan. Dit hete maatschappelijke hangijzer is onder andere verweven met lopende discussies over hervorming van de sociale zekerheid, inzonderheid de pensioenen, en over de flexibiliteit van de werknemers.

Eerst verzamelen we in deze brochure enkele onontbeerlijke cijfergegevens over de vergrijzing. Daarna formuleren we het antwoord van het Vlaams Belang op een aantal valse oplossingen voor de vergrijzing. Vervolgens gaan we in op de sociaal-economische knelpunten ten gevolge van de vergrijzing. Tot slot komen we met duidelijke standpunten voor de dag, in overeenstemming met de vermelde knelpunten.

FEITEN EN CIJFERS

De vergrijzing van een bevolking betekent het toenemen van het aantal ouderen in die bevolking. In de meeste westerse landen gaat het om een stijgende levensverwachting van ouderen en een dalend geboortecijfer, dus minder geboorten.

6

Tegelijkertijd zijn er een aantal andere maatschappelijke evoluties, zoals de verhoogde scholingsgraad, de vervroegde loopbaanuitstroom en de enorm toegenomen levenskwaliteit op latere leeftijd door een kwaliteitsvolle, doeltreffende gezondheidszorg. De gemeenplaats ‘het leven begint pas na het pensioen’ is ondertussen een onmiskenbare realiteit: wanneer een minimum aantal jaren is gewerkt om pensioenrechten op te bouwen, dan liggen er mogelijk nog decennia van gezond en actief leven in het verschiet. Samen bepalen de vermelde evoluties het brede

domein van het thema ‘vergrijzing en arbeidsmarkt.’

Demografie

Het gemiddeld aantal geboorten ligt in Vlaanderen op 1,55 kinderen per vrouw, te Brussel op 1,76 en in Wallonië op 1,72. Voor de toekomst is een geleidelijke stijging van het aantal geboorten waarschijnlijk. Het blijft nochtans voortdurend beneden de vervangingsratio van 2,1 kinderen per vrouw, noodzakelijk om een generatie de aflossing van de wacht te verzekeren.³

De leeftijd van ouders bij de geboorte van hun eerste kind is in de laatste decennia met bijna vijf jaar toegenomen. De toenemende activiteitsgraad van vrouwen en de steeds latere leeftijd waarop mensen huwen zijn enkele belangrijke oorzaken van het dalende geboortecijfer.

Wat de levensverwachting betreft is het zo dat die voor mannen momenteel in Vlaanderen op gemiddeld 76,01 jaar ligt; te Brussel op 75,12 jaar en in Wallonië op 73,41 jaar. Voor vrouwen gaat het om 81,93 jaar in Vlaanderen; 81,39 jaar te Brussel en 80,53 jaar in Wallonië.

De huidige trends tonen aan dat de gemiddelde levensverwachting stijgt met een kwartaal per jaar. In 2050 zal de gemiddelde leeftijd opgeloo-

Tabel 1

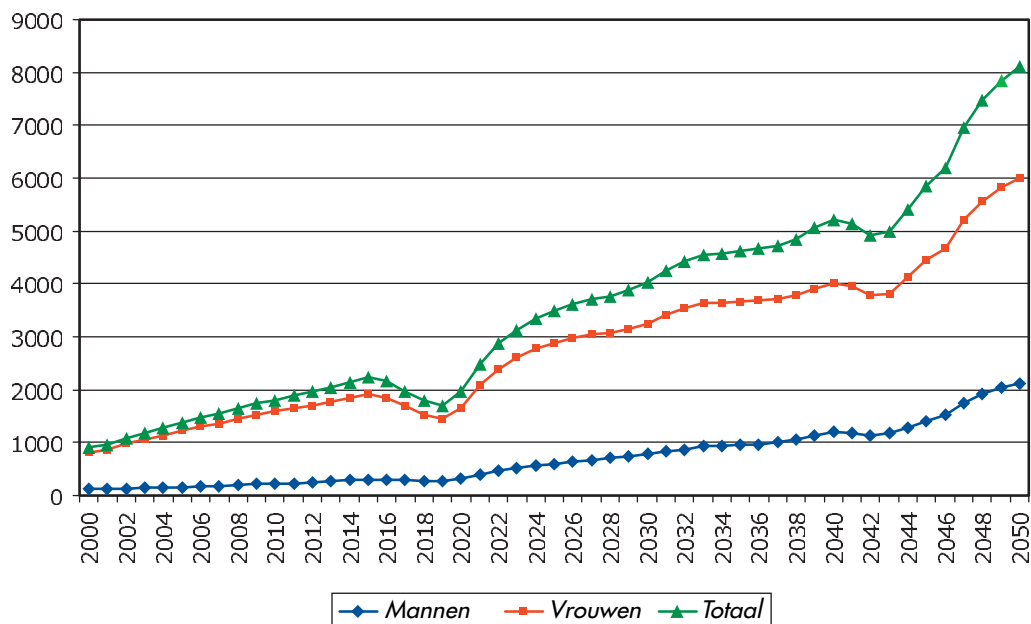
Evolutie van het gemiddeld aantal kinderen per vrouw

1846	1950	1964	1972	1985	2000	2050
3.81	2.34	2.71 (max.)	<2.10	1.51 (min.)	1.61	1.75

Bron: NIS-FPB

Figuur 1

België: evolutie van het aantal honderdjarigen

pen zijn tot 89 jaar bij de mannen en 92 jaar bij de vrouwen.

In 2026 zal het aantal sterfgevallen het aantal geboorten overtreffen.

In de periode tot 2050 zal het positief migratiesaldo nauwelijks variëren; het zal waarschijnlijk jaarlijks tussen 15.000 en 20.000 inwijkelingen liggen. Vanaf 2043 zal dit positief migratiesaldo niet langer in staat zijn om de bevolking op peil te houden. Vanaf dan neemt de Belgische bevolking af.

Volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek, het NIS, zou Vlaanderen in 2030 6.175.230 inwoners tellen.

8

Uit de cijfers van het NIS blijkt ook duidelijk dat de bevolking in Vlaanderen sneller verouderd dan in de twee andere gewesten. In 2050 zal de Vlaamse bevolking nog maar 55% uitmaken van de inwoners van België (vs. heden 58%).

Naast de effecten van de afname van het aantal jongeren, de zogenaamde 'ontgroening,' verdient evenzeer de 'vergrijzing van de vergrijzing' de nodige aandacht, met een toenemend aantal hoogbejaarden. Men voorspelt immers een gestage toename tot alvast 2050 van het aantal 80-plussers. Het is voor deze groep dat de gezondheidszorgen sterk zullen blijven toenemen.

Scholing

Jongeren gaan steeds langer naar school. De afstudeerleeftijd is van 1990 tot 2000 - in een luttel decennium dus - gestegen van gemiddeld 19,9 jaar tot 21,6 jaar. Dat betekent automatisch een latere intrede op de arbeidsmarkt. De nog steeds toenemende instroom van jongeren in het hoger onderwijs tekent hiervoor verantwoordelijk, alsook het toegenomen aanbod aan uiteenlopende (o.a. aanvullende) opleidingen.

Een relatief recent fenomeen is deeltijds studeren en deeltijds werken van scholieren en studenten, vaak om studies en vrijetijdsbestedingen te financieren. Het sociaal en psychologisch moratorium⁴ van de jongvolwassenheid maakt het maatschappelijk aanvaard om op voortijdige keuzes zonder veel averij terug te komen en een nieuwe studie of een nieuwe job te proberen.

Loopbaan

De loopbanen, waarop het onderwijs voorbereidt, zijn heel wat korter dan vroeger. Niet alleen vindt de intrede op de arbeidsmarkt later plaats, ook de leeftijd van de eerste baan is van gemiddeld 20,1 jaar in 1990 tot 24,0 jaar (!) in 2000 gestegen.

In dat jaar bedroeg de leeftijd waarop de loop-

baan eindigt gemiddeld 58,3 jaar voor mannen en 56,9 jaar voor vrouwen, terwijl de wettelijke pensioenleeftijd in België nog steeds op 65 ligt.⁵ Het absolute diepterecord was nochtans 1995 met een eindeloopbaanleeftijd van gemiddeld 57,6 jaar voor mannen en 54,1 jaar voor vrouwen. In 1950 bedroegen de gemiddelde leeftijden waarop mannen en vrouwen op pensioen gingen respectievelijk 63,3 en 62,9 jaar.

Bovendien is het zo dat de gemiddelde loopbaanlengte ongeveer 37,5 jaar bedraagt, daar waar het EU-gemiddelde vier jaar hoger ligt. Ten opzichte van sommige Noord-Europese landen, zoals Zweden en Denemarken, is de loopbaan van een Belgische man bijna zeven jaar korter. Ook ten opzichte van Duitsland en Nederland tekenen we verschillen op van vijf tot zeven jaar.

SCHIJNOPLOSSINGEN

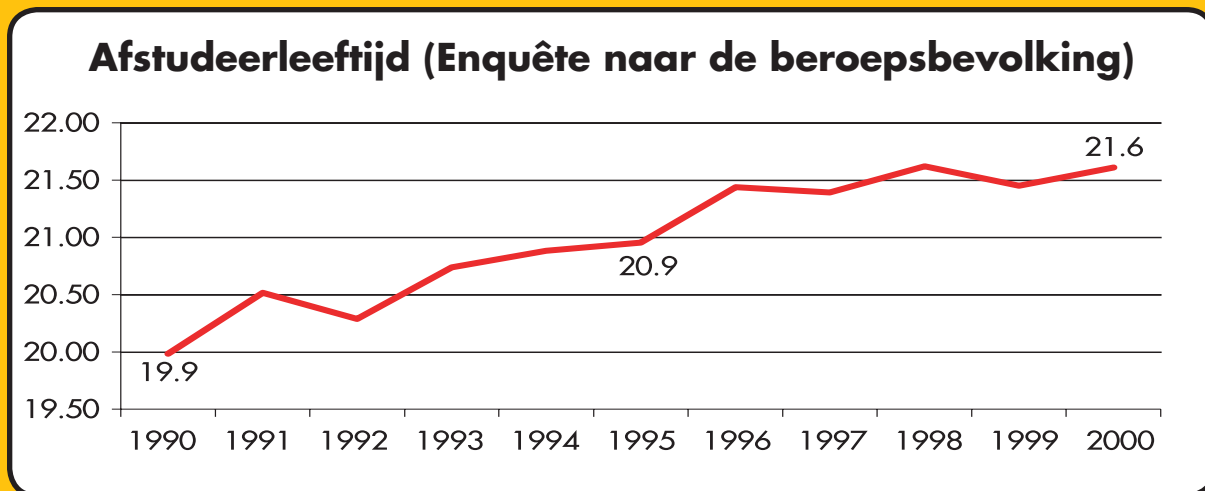
Er zijn verschillende ‘valse’ oplossingen voor de vergrijzingsgolf. Zij liggen goed bij de media, die de pro’s en contra’s lustig onderling van katoen laten geven. Doemscenario’s en politiek-correcte denkbeelden spelen in deze ongenueanceerde discussies over - zo blijkt - onwerkbare voorstellen een hoofdrol. We bespreken hier kort de twee belangrijkste: immigratie en privatisering van de sociale zekerheid. Telkens geven we de Vlaams Belang-opstelling terzake mee.

Immigratie?

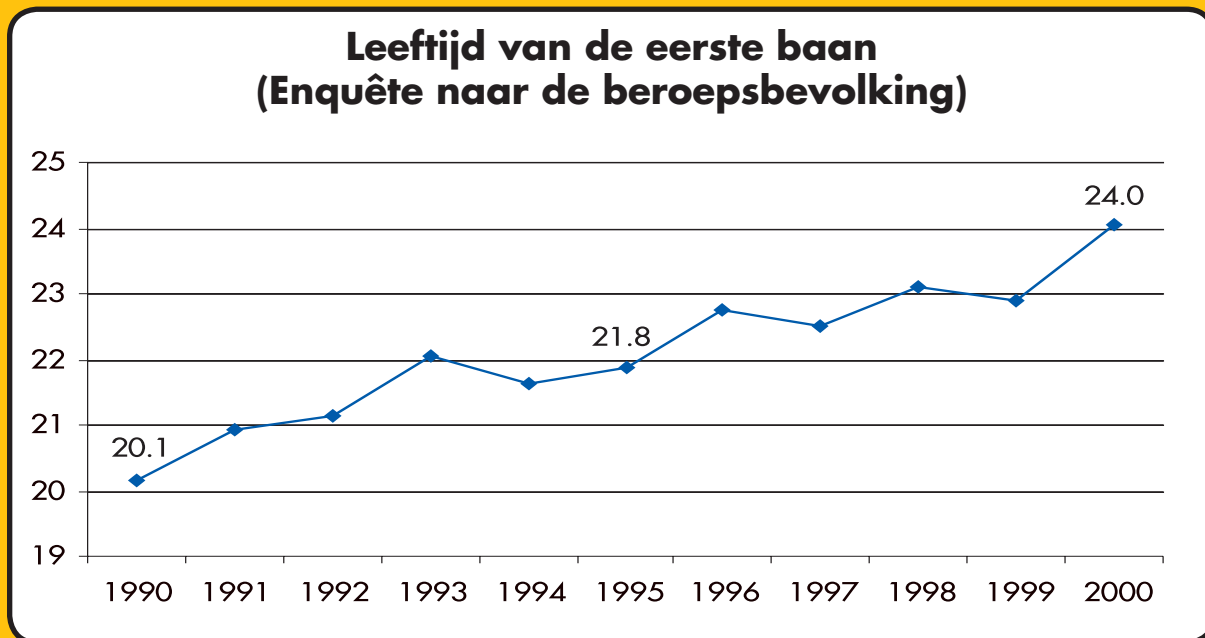
In het recente verleden waren er verscheidene pleidooien om meer immigratie in de EU toe te laten, mede om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. Zo zou tussen 1995 en 2050 een instroom van 674 miljoen migranten nodig zijn om de demografische afhankelijkheidsgraad te stabiliseren.⁶ België zou tot 2050 nood hebben aan 6,6 miljoen migranten, voor Vlaanderen zou het om 4,4 miljoen mensen gaan.⁷ Hierbij vergeet men om te beginnen al snel dat migranten eveneens vergrijzen.

Het Vlaams Belang heeft in elk geval principiële bezwaren tegen de inwijking van grote aantallen vreemdelingen om ons stelsel van sociale zekerheid overeind te houden. De intergenerationale solidariteit, zoals we ze in Vlaanderen en in Europa hebben opgebouwd, is een uniek sociaal-historisch erfgoed op basis van voorkeuren inzake opleiding, arbeid, bijscholing, vrije tijd, combinatie van werk en gezinsleven enzovoorts, die actieven en inactieven met elkaar delen. Opvoeding en cultuur geven deze voorkeuren aan telkens nieuwe generaties mee. Deze voorkeuren veranderen, maar dit gebeurt eerder geleidelijk. De vraag is maar of de relatieve consensus binnen de samenleving over de invulling van solidariteit overeind kan blijven, als vele honderdduizenden inwijkelingen zonder band met de voorgaande generaties naar Vlaanderen zou-

Figuur 2

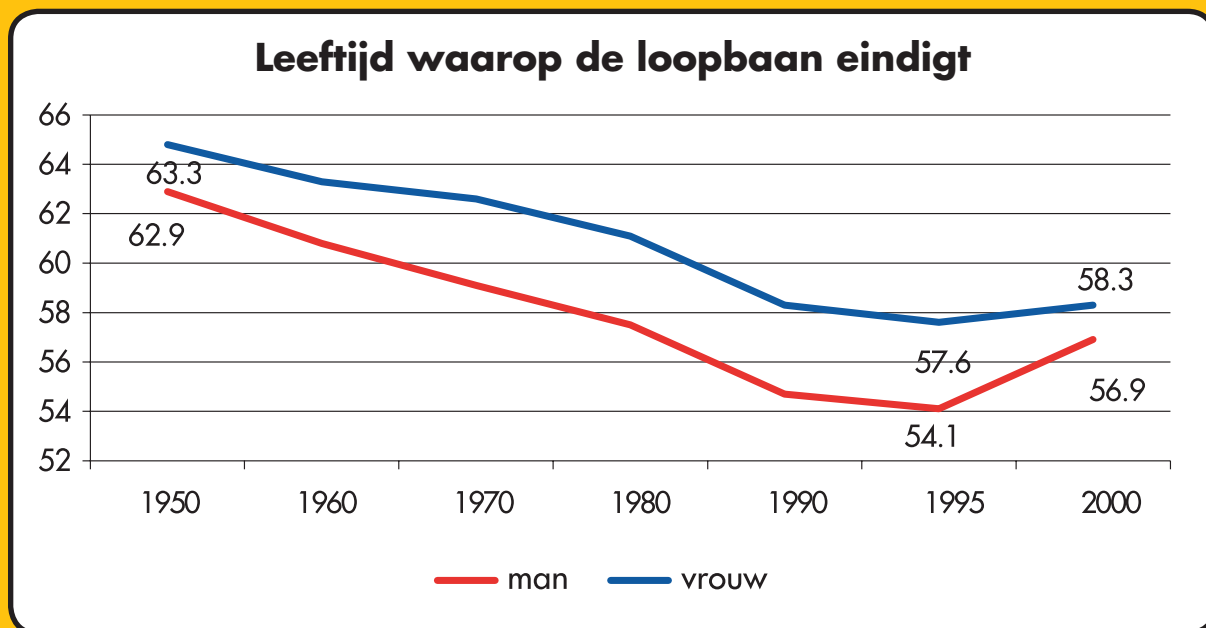

Figuur 3

Figuur 4

den komen. Het is dus zeker niet vanzelfsprekend dat inwijkelingen zomaar bereid zouden zijn mee op te draaien voor onze pensioenlast. Een duale samenleving, waar de breuklijn tussen actieven en inactieven bovendien nog eens langs een culturele breuklijn zou lopen, is een kruitvat. In zo een samenleving is een job geen kanaal meer voor een snelle integratie. Daarom vinden wij dat de economische immigratie zich tot een minimum moet beperken.

Bovendien werkt immigratie een inkomenshervdeling in de hand van weddetrekkenden naar kapitaalbezitters. Het grotere aanbod van arbeiders zorgt er immers voor dat de lonen onder druk komen te staan. Deze vorm van inkomenshervdeling, die overigens asociaal is,⁸ kan in België nooit werken, vermits de arbeidsmarkt in dit land niet volstrekt vrij is. Zo is er bijvoorbeeld het minimumloon. In plaats van arbeiders te importeren, dreigt men werkloosheid in te voeren. Immigranten blijven op een sociaal gecorrigeerde arbeidsmarkt immers langer werkloos en komen in illegale arbeidscircuits terecht. Tot slot heeft de immigratie van laaggeschoolden een fors negatieve impact op het Bruto Binnenlands Product, het BBP, per hoofd van de bevolking. Opleiding en scholing spelen op de West-Europese arbeidsmarkt immers een erg belangrijke rol. Vele arbeidsmigranten belanden dan in een straatje zonder eind van netto-ontvanger van sociale transfers.

Momenteel is er geen enkele goede reden om migranten aan te trekken. Toekomstberoepen moeten in de eerste plaats voorbehouden zijn voor Vlamingen. Dat kan door de Vlaamse overheid meer te laten investeren in praktijkgericht onderwijs op maat. Wij houden de mogelijkheid van jobs met een innovatief karakter voor vreemdelingen met arbeidskaart open. Vanzelfsprekend willen wij de migratiestop van 1974 behouden, al moet de mogelijkheid opengelaten worden dat niet-EU-burgers bepaalde jobs met een innovatief karakter tijdelijk kunnen helpen invullen. Dat moet dan telkens op basis van een individuele tijdelijke arbeidsovereenkomst gebeuren. Aan het contract moet bovendien een Vlaamse controle in het land van herkomst voorafgaan. Deze controle moet peilen naar vakkennis, functionele taalkennis en noties van onze instellingen, waarden en normen. Mensen die een reëel gevaar betekenen voor onze samenleving zijn uiteraard niet welkom.

Om de werkende bevolking door immigratie op peil te houden zou een jaarlijkse inwijking moeten plaatsvinden van minstens 60.000 mensen. Mede op basis van dit cijfer achten alle politieke partijen in het land immigratie als oplossing onrealistisch.

Het immigratieprobleem behelst vanzelfsprekend eveneens de inburgering van de hier al

verblijvende bevolking van buitenlandse origine. Het Vlaams Belang stelt vast dat de meeste EU-landen niet kiezen voor nog meer immigratie, maar integendeel de toelatingsvoorwaarden voor vreemdelingen verstrakken. Deze landen kiezen eveneens voor een kordaat inburgeringsbeleid. Volgens ons is dit de enige goede weg om op termijn te komen tot een evenwaardige deelname van nieuwe inwoners aan de arbeidsmarkt, zonder quota of positieve discriminatie.

Privatisering van de sociale zekerheid?

Het Vlaams Belang verzet zich tegen de privatisering van de sociale zekerheid. Wij verzetten ons, niet omdat wij zo warm zouden lopen voor een staatsgestuurde solidariteit, maar wél omdat een privatisering de solidariteit tussen de generaties verregaand zou ondermijnen. De privatisering van de sociale zekerheid is dus eveneens een valse oplossing voor het probleem van de toenemende afhankelijkheidsgraad, onder invloed van de vergrijzing. Een privatisering van de sociale zekerheid is geen remedie voor een solidariteit tussen generaties in nauwe schoentjes. Het betekent in feite het schrappen van die solidariteit. Als oplossing kan dat tellen.

Een snelle omschakeling naar een kapitalisatiestelsel - een stelsel waar private pensioenverzeke-

ring een evidente keuze lijkt - is geen oplossing in het licht van de huidige vergrijzingsgolf. Een afbouw van het repartiestelsel ten voordele van een kapitalisatiestelsel moet een weloverwogen, zorgvuldig geplande en geleidelijk ingezette politiek zijn, waarbij een (jongere) generatie niet de gevolgen mag dragen van een veeleisende (oudere) generatie - die op de koop toe nog eens weinig kinderen kreeg. Tijdens de omschakeling moet in beginsel de solidariteit met de oudere generatie immers overeind blijven. In volle vergrijzingscrisis zouden de asociale gevolgen van een snelle omschakeling zich dubbel doen gevoelen.

We mogen de privatisering van de sociale zekerheid - een nog zelden gebruikte terminologie, stammend uit de liberale 'yuppie' jaren tachtig - en het kapitalisatiestelsel niet verwarren met het pleidooi voor de versterking van de tweede en derde pensioenpijlers.⁹ Zoals uit onze standpunten in deze tekst nog zal blijken, is het Vlaams Belang hier volledig voor gewonnen. Het Zilverfonds valt eveneens te beschouwen als een element van kapitalisatie.¹⁰ Zo op lange termijn een responsabilisering van de sociaal verzekerden door een versterking van de bijkomende pensioenpijlers mogelijk blijkt, kan dit wat ons betreft wel degelijk als opstapje fungeren naar een stelsel van kapitalisatie. Maar voor niemand mag een basisverzekering - nu in de eerste pijler - in het gedrang komen en een omslag mag enkel

Tabel 2

Evolutie van het aantal 65-plussers per gewest

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
1997	940.411	548.248	164.427
1998	960.341	554.478	163.772
1999	977.453	557.513	162.487
2000	993.816	560.369	160.908
2001	1.008.884	561.317	159.534
2002	1.024.653	563.220	158.519
2003	1.040.554	564.570	157.226
2004	1.056.974	566.731	156.415
Groeiverschil 2004 t.o.v. 1997	+ 12,395 %	+ 3,371 %	- 4,873 %

Bron: Kenniscentrum Statistiek

plaatsvinden na de huidige vergrijzingsgolf. De overheid moet de basisverzekeraar blijven van alle Vlamingen, van de wieg tot aan het graf.

KNELPUNTEN

Een oplossing van de vergrijzing vraagt een reeks maatregelen en een volgehouden inspanning. Om de gevolgen van de vergrijzingsgolf onder controle te brengen, verdienen eerst en vooral een aantal knelpunten nader onderzoek. De knelpunten vinden telkens een verlengstuk in een pertinent standpunt van het Vlaams Belang.

Intergewestelijke verschillen

Zoals duidelijk blijkt uit de beschikbare demografische gegevens, groeien Vlaanderen, Brussel en Wallonië niet slechts sociaal-economisch, maar eveneens inzake veroudering van de bevolking in toenemende mate uit elkaar. De Vlamingen verouderen sneller dan de Walen en de Brusselaars. Het gewest Brussel lijdt het minste onder de vergrijzing. De omvangrijke immigratie van niet-Europese vreemdelingen met een hoog geboortecijfer speelt hier ongetwijfeld een grote rol. De verschillende patronen in de gewesten drijven de totale kost van de vergrijzing op, omdat het stelsel van de sociale zekerheid,

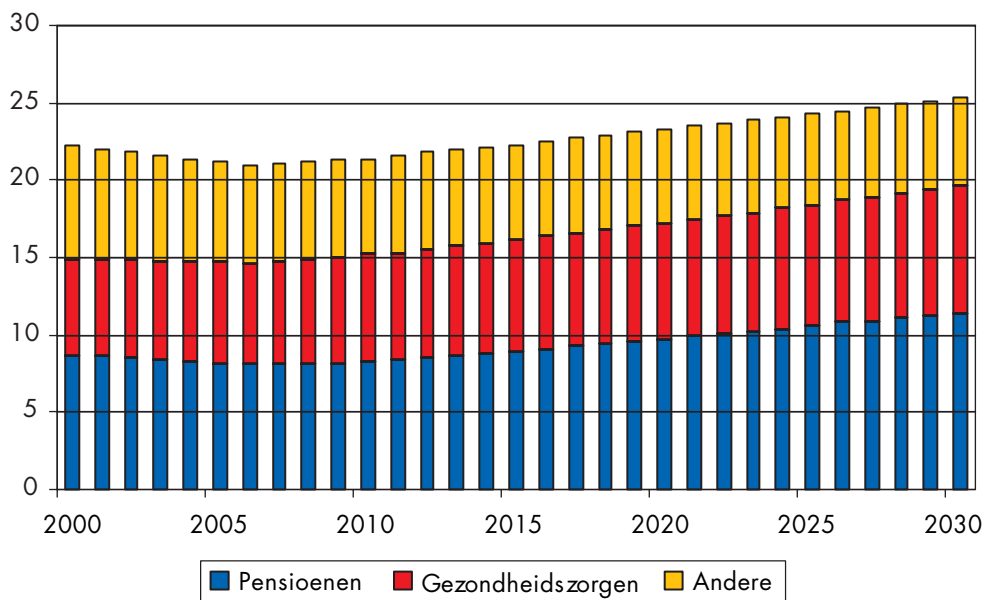
een federale bevoegdheid, niet de meest kosten-effectieve oplossingen kan aanreiken op een zo behoefnabij niveau, dus zo dicht mogelijk bij de sociaal verzekerde (te weten: de gepensioneerde of de zieke hoogbejaarde).

Perceptie van het pensioen

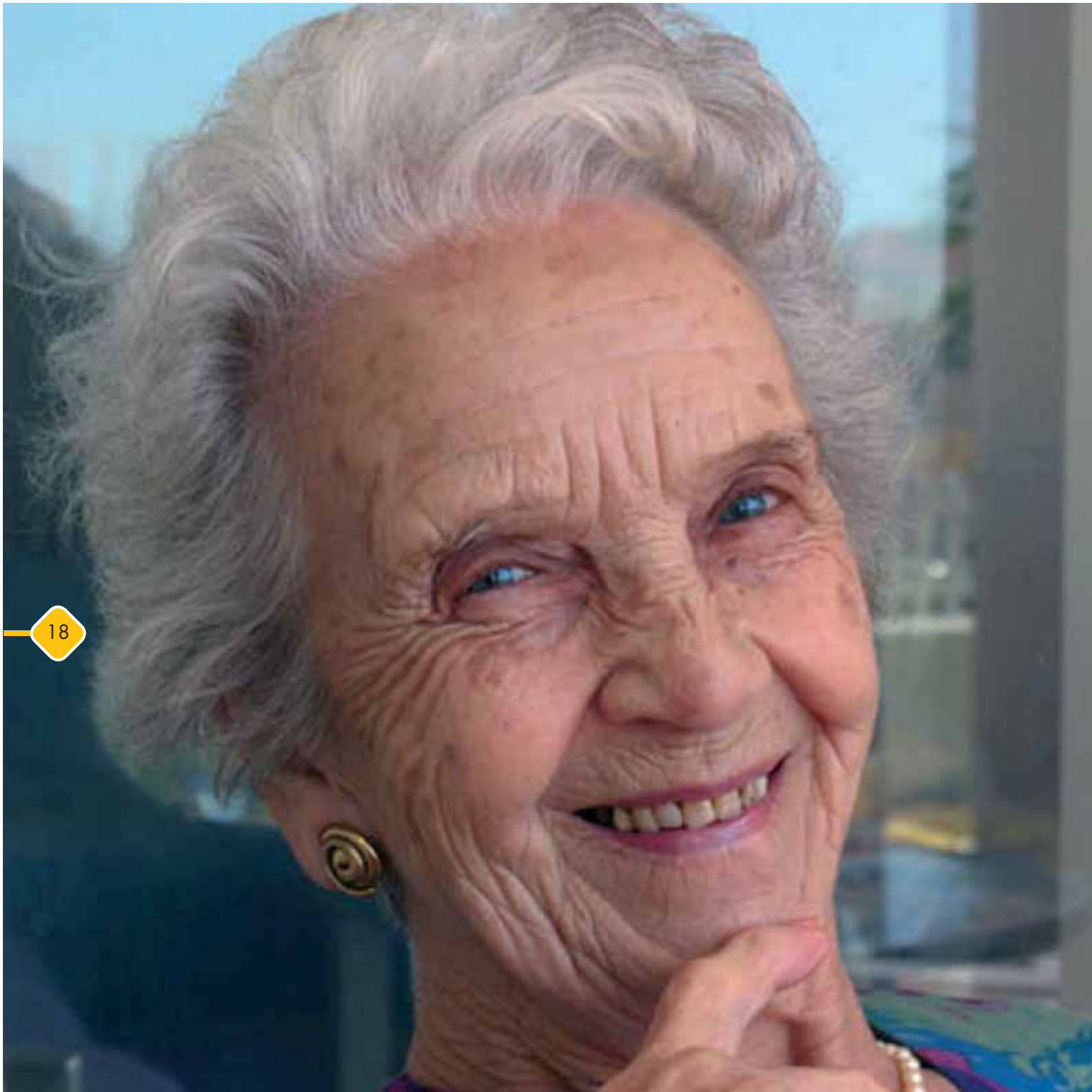
Terwijl de laagste pensioenen zijn opgetrokken, vermoeden de laagverdieners dat de levensstandaard van de gepensioneerden onder invloed van de vergrijzing in het gedrang zal komen, ongeacht de invoering van het Zilverfonds in 2001. In werkelijkheid zijn heden dalende pensioenen in de eerste pijler gesitueerd in de bovenste helft van de inkomensverdeling. Deze misvatting is illustratief voor de vrees die bij een aantal bevolkingsgroepen bestaat dat verworven rechten, zoals het pensioen, gevaar zouden lopen. Desondanks weerspiegelt ze een terechte bekommernis, namelijk de angst dat de toestand van de overheidsfinanciën op termijn niet langer zal toelaten de eerste pensioenpijler te betalen. Het zijn de slechte budgettaire prestaties van de federale overheid die deze angst voeden. Dankzij de slinkende primaire overschotten op de federale begroting, is er geen substantiële afbouw van de Belgische staatsschuld. Bij de bevolking overheerst de indruk dat het bewind rekent op eenmalige opbrengsten en toevalstreffers.

Figuur 5

Evolutie van de Belgische uitgaven voor sociale zekerheid (in % BBP)

Bron: Hoge Raad voor Financiën

Budgettaire meerkost voor de sociale zekerheid

De vergrijzing van de Belgische bevolking is vanaf 2010 een acuut probleem. Tot 2010 dalen de kosten van de vergrijzing.¹¹ Daarna nemen ze echter toe om te pieken in 2030 (zie Figuur 5, p.17). De Studiecommissie voor de Vergrijzing signaleert in haar derde jaarrapport (april 2004) dat de totale budgettaire kost van de vergrijzing in de periode 2003-2030 3,4% van het BBP bedraagt. De raming gaat uit van een daling van de kosten in de kinderbijlagen en het onderwijs.

In haar recentste jaarrapport van 2005 stelt de commissie dat de factuur van de vergrijzing zelfs 3,6% van het BBP of 10,8 miljard euro zal kosten.

Net als naar aanleiding van het voorgaande knelpunt blijft de vraag naar de financiering van de oplopende kosten open. Immers, met de meeste economische parameters ging het de jongste jaren van kwaad naar erger: de economische groei schommelt rond 2%,¹² de productiviteit nam af en de werkloosheid groeide in februari 2005 tot 452.306 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. Vooral de langdurige werkloosheid blijft zorgen baren. Zij blijft de samenleving handenvol geld kosten en holt op termijn de bedoeling van de werkloosheidsuitkering uit.¹³

Intergenerationele solidariteit

Het risico van een duale samenleving, waar de jongere, werkende generatie de toenemende vergrijzingskosten volledig voor zijn rekening moet nemen, is reëel. In een generatieboekhouding kunnen we vaststellen hoe de nettobijdrage of -ontvangst van de overheid van verschillende opeenvolgende generaties evolueert. Hierbij moet intertemporele neutraliteit of een geleidelijke spreiding in de tijd gewaarborgd worden. Met intertemporele neutraliteit van het begrotingsbeleid moet met andere woorden vermeden worden dat men in een situatie terecht komt van enkele gunstige jaren en daarna een periode van minder gunstige jaren. De kost van de vergrijzing mag niet op de schouders van de volgende generaties belanden.

De gemiddelde welvaart van de gepensioneerden is weliswaar sterk gestegen, maar tegelijkertijd is er binnen deze groep een sterke spreiding van het inkomen: de ongelijkheid binnen de groep van gepensioneerden is met andere woorden erg groot en stijgt nog steeds.

Werkzaamheidsgraad

Alle gewesten in België kennen een lage werkzaamheidsgraad.¹⁴ België zal zeker niet slagen in de Lissabondoelstelling van een werkzaamheids-

graad van 70% actieven tegen 2010, laat staan in de Stockholmmijpaal van 50% aan het werk in de leeftijdscategorie 55-64 jaar. Voor Belgische leeftijdsgenoten is de werkzaamheidsgraad zelfs uiterst gering: 28,1% is (nog) aan het werk.

In de ons omringende landen bedraagt de werkzaamheidsgraad van dezelfde groep inwoners: Duitsland: 38,4%; Nederland: 41,2%; Frankrijk: 33,7%. Voor de EU bedraagt hij 39,8%.

Vervroegde pensionering en allerhande regelingen, zoals de Canada Dry,¹⁵ belasten de sociale zekerheid bovenmaats.¹⁶ Bovendien leidt de erg lage werkzaamheidsgraad in de middelbare leeftijdsgroep tot toenemende arbeidskrapte, een vertraging van de economische groei en een daling van het BBP per hoofd van de bevolking. Tot slot leidt de concentratie van professionele activiteiten in een samengedrukte loopbaan tot een grote druk op de gezinnen, eerst en vooral op die met opgroeiende kinderen.

De vervroegde uittrekking heeft verschillende oorzaken. Om te beginnen kunnen werkgevers door vervroegde pensionering betrekkelijk goedkoop werknemers laten afvloeien. Werknemers lopen op het einde van hun loopbaan bovendien tegen een zogenaamde impliciete belasting aan. Dat is de som van gedeerde inkomsten (pensioen en andere uitkeringen), belastingen en sociale bijdragen min een verwachte stijging

van het pensioen bij voortgezette arbeid. In het Belgische pensioenstelsel loont het niet om na 60 jaar nog door te werken tot 65.

Naast het brugpensioen treden bovendien ook massaal werknemers uit de arbeidsmarkt via het vervroegd pensioen, de vrijstelling oudere werkløzen, de voltijdse en deeltijdse loopbaanonderbreking en de arbeidsongeschiktheid. Tot slot mogen we de onveiligheid in grootsteden en het mobiliteitsprobleem (files en overvolle treinen) niet onderschatten. Zij kunnen de concrete aanleiding zijn om vroeg af te haken.

Grijze druk

De demografische evolutie dreigt elke overheidsinspanning inzake werkzaamheidsgraad te achterhalen. De afhankelijkheidsgraad zal toenemen van 26% tot wel 40% in 2030. Om in 2050 dezelfde verhouding tussen niet-werkenden en werkenden te hebben als in 2001, zou een werkzaamheidsgraad van 73,5% moeten bereikt worden (tegenover 55,7% in 2001). Steeds luider klinkt dan ook de vraag of een parametrische pensioenhervorming nog wel zin heeft. In 1997 voerde de regering een parametrische pensioenhervorming door.¹⁷ Die leidde vooral tot uitstel van intreding in het pensioensysteem bij vrouwen. Het stelsel van de eerste pensioenpijler komt steeds meer onder druk, vermits

de proportionaliteit geen vanzelfsprekendheid meer is. De bruto vervangingsratio's voor het eerste-pijlerpensioen zijn voor een inkomensge-relateerd stelsel immers eerder laag.

Gezondheid en zorg

Tegen 2030 is een stijging van 0,8% van het BBP voor gezondheidszorg realistisch,¹⁸ een toename van het budget voor gezondheidszorg zelf met 4,5% op jaarbasis is waarschijnlijk. Als de kosten van de zorg voor ouderen en van hun gezondheidszorg de pan uit swingen, dan dreigt de meerkost afgewenteld te worden op de private sector, die echter niet beschikt over de solidariteitsmechanismen noodzakelijk om een gezondheidszorg met twee snelheden te voorkomen.

ONZE STANDPUNTEN

Het Vlaams Belang formuleert duidelijke standpunten inzake de hierboven vermelde knelpunten in het vergrijzingsdebat. Vanzelfsprekend bepleiten wij onder meer een splitsing van de sociale zekerheid, maar eveneens een actieve gezinspolitiek, een Vlaams Goudfonds, een lagere loonkost en meer flexibiliteit. Zij vormen volgens ons evenzovele aanzetten om de vergrijzingsgolf van antwoord te dienen.

Communautaire splitsing van de sociale zekerheid

Overeenkomstig politiek-economische modellen kiezen wij voor een organisatie van de sociale zekerheid zo dicht mogelijk bij de bestemmingen en dus in overeenstemming met het gemiddelde niveau van de kenmerken van de sociaal verzekerden in een bepaalde gebiedsomschrijving.¹⁹ Het territorialiteitsbeginsel is een waarborg voor rechtszekerheid. Het Vlaams Belang eist dan ook een splitsing van de inkomensaanvullende én de inkomensvervangende sociale zekerheid.

Per gewest zal dit helpen de sociale meerkosten van de vergrijzing kosteneffectiever te benaderen. Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen. Wij zien een rechtvaardige wisselwerking mogelijk tussen de trager vergrijzende Brusselse bevolking en de Vlamingen, die in hun hoofdstad wensen te investeren in andere sociale noden, die zich te Brussel schrijnend stellen. Onze partij gelooft dat Brussel op een overtuigende manier de rol van hoofdstad van Vlaanderen kan opnemen, in ruil voor het opgeven van de afzonderlijke geweststatus. Voor Vlaamse en Franstalige subnationaliteiten is in Brussel volgens ons geen plaats. Wij zien alle Brusselaars als Vlamingen, zij het dat de meerderheid Franstalig zal zijn en wij hen daar trouwens niet in wensen te verontrusten.

Intellectuele eerlijkheid en politieke moed

Het Vlaams Belang wil dat de regering en de overheid duidelijkheid scheppen over de betaalbaarheid van de pensioenen. De paniekzaaiërij van de sociaal-democraten heeft sinds het Zilverfonds plaatsgemaakt voor een taboeïsering van mogelijke problemen om de pensioenen in de toekomst uit te keren. Het Zilverfonds is nochtans geen waarborg voor de betaalbaarheid van de pensioenen. Regering en overheid moeten alles in het werk stellen om de eerste-pijleruitkering als basispensioen te vrijwaren.

Naar onze mening zijn wezenlijke aspecten van het pensioenstelsel aan hervorming toe. Verderop in deze brochure hebben we het over een 'robuust pensioenstelsel,' zoals wij dat wensen voor te stellen (zie p.30). Het tegengaan van de misbruiken van het brugpensioenstelsel is meer dan ooit aan de orde.

De regering en de overheid moeten de durf hebben dat mee te delen aan de bevolking en hervormingen in die richting aan te vatten. Ook zullen de beleidsmakers de moed moeten hebben om te zeggen dat het niet langer zal volstaan om een actieve loopbaan van 37,5 jaar voor te leggen, als wij allemaal samen ons sociaal zekerheidssysteem in stand willen houden.

Vlaams Goudfonds

Wij willen via een doelmatige en efficiënte aanpak meer economische ontwikkeling scheppen ten bate van de welvaart en het welzijn van alle Vlamingen. Onze partij wil een strak budgettair beleid en volgt de aanbeveling van de Hoge Raad van Financiën om tegen 2011 een begrotingsoverschot van 1,5% van het BBP te realiseren. De regering moet overschotten investeren in schuldafbouw om zo intrestlasten uit te sparen en de vergrijzingsschok vanaf 2010 op te vangen. Een gezond budgettair beleid noodzaakt geen Zilverfonds in de gedaante die het heeft aangenomen.²⁰

Wij zijn voorstander van een apart verzekeringsfonds voor de tweede pensioenpijler, maar dit moet een klassiek fonds zijn van aandelen en obligaties, beheerd door banken en verzekeringsinstellingen in overleg met de bedrijfs wereld. Voor zo een fonds zal zich het probleem van de wisselvallige, niet-structurele stijving niet voordoen, die zich voor het Zilverfonds wél stelt en zal blijven stellen.

In 2001 stelde het Vlaams Belang een 'Vlaams Goudfonds' voor, te weten een pensioenfonds dat moet investeren in de Vlaamse economie. Het heet: "(...) *de oprichting van een Vlaams Goudfonds. Dit fonds moet zijn middelen niet al-*

Tabel 3

% dat een werknemer netto gemiddeld overhoudt van zijn loon: België t.o.v. de omliggende landen

Groot-Hertogdom Luxemburg	73%
Frankrijk	68%
Nederland	57%
Duitsland	56%
België	51%

Bron: studie van *Accountants Global Network*, februari 2004

leen beleggen in overheidsobligaties maar ook en vooral in economische activiteiten. Aldus vormt het fonds een stevige stimulans voor de Vlaamse economie, de Vlaamse verankering en uiteindelijk de Vlaamse welvaart.” (Congresresoluties, 15 december 2001)

Actieve gezinspolitiek

Jaarlijks worden in Vlaanderen ruim 30.000 kinderen te weinig geboren om de vervangingsratio van 2,1 kinderen per vrouw te halen. Hoewel een gezinspolitiek op korte en middellange termijn de gevolgen van de huidige vergrijzingsgolf niet ongedaan kan maken, bepleit onze partij wel degelijk een actief gezinsbeleid. Een samenleving waar de kinderwens voldoende groot is én waar aan dit verlangen ook kan worden voldaan, is een samenleving die met vertrouwen en optimisme naar de toekomst kan kijken. Het is een samenleving, om kort te gaan, waar de kans op een nieuwe vergrijzingsgolf heel wat kleiner is.

Alhoewel niet politiek-correct in de huidige tijdsgeest, is het naar onze mening lovenswaardig een toenemend aantal geboorten te bepleiten. Het is moreel gezien een goede zaak te ijveren voor een evenwichtige intergenerationele solidariteit. Dat kan door de voorwaarden te scheppen waaronder koppels aan hun kinderwens ef-

fectief kunnen voldoen. Deze kinderwens blijkt immers hoger te liggen dan het aantal kinderen dat paren effectief krijgen. Om hieraan een mouw te passen, verdedigt het Vlaams Belang onder meer een werkelijk kostendekkende kinderbijslag en - een van de paradepaardjes van ons partijprogramma - het opvoedersloon voor de thuiswerkende ouder.

Een stijging van het aantal geboorten als gevolg van een gezinspolitiek is weliswaar bijzonder welkom, maar het demografische en sociaal-economische effect op de bevolkingspiramide zal zich pas na verloop van enkele generaties écht doen voelen. Een duurzaam beleid moet in elk geval focussen op méér dan het financieel aanmoedigen van het krijgen van kinderen, anders zijn, alle goede intenties ten spijt, de genomen maatregelen bij voorbaat al een maat voor niets.

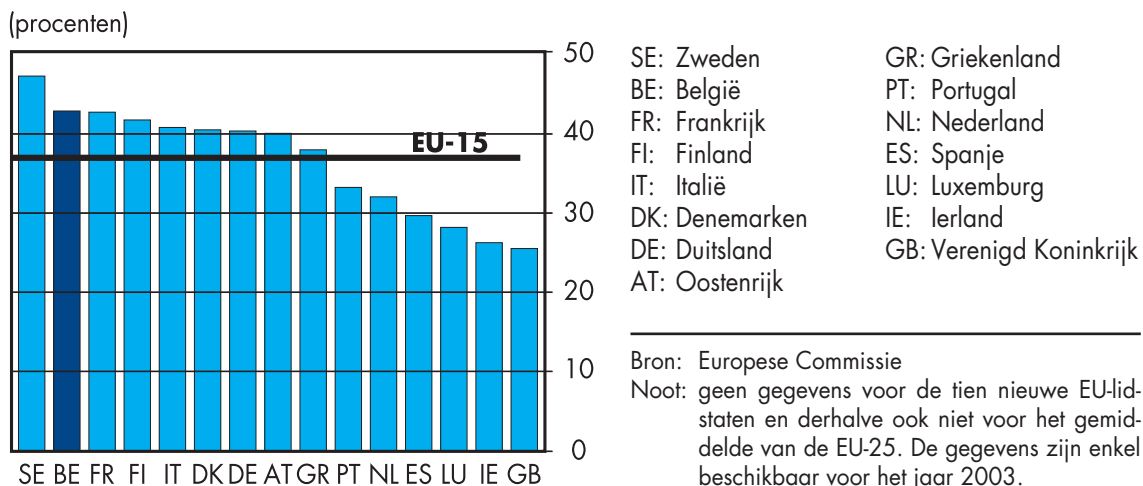
Rechten-plichtenbenadering

Het is niet enkel de regering die meer budgettaire discipline aan de dag moet leggen. Het is meer dan ooit nodig dat we in ons stelsel van sociale bescherming bij de sociaal verzekerden méér de nadruk gaan leggen op de rechten-plichtenbenadering.

Als we de uitgaven in de sociale zekerheid op

Figuur 6

Globale (para-)fiscale druk op arbeid in loondienst in België en in de overige landen van de EU in 2003

een hoog niveau willen handhaven, dan moet er meer intensieve en geïndividualiseerde opvolging, controle en eventueel sanctionering zijn van uitkeringsgerechtigden.

Zo dienen de ontvangers van werkloosheidsuitkeringen een trajectbegeleiding naar een nieuwe job te genieten, zodat de uitkering op termijn niet langer noodwendig is om te voorzien in het levensonderhoud. Meer middelen moeten dan ook vrijgemaakt worden opdat die gepersonaliseerde aanpak aan elke werkloze aangeboden wordt binnen een maand na het zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan het opleiden van langdurig werklozen voor knelpuntvacatures.

Bijkomende inspanningen op het vlak van opleiding zijn dan ook broodnodig wil men aan de lange wachttijden voor een opleiding een einde stellen.

Indien een werkloze met bepaalde deskundigheden (volgens diploma of eerder verworven competenties²¹) een vacante betrekking weigert, kan hij of zij de uitkering verliezen.

Een consequente aanpak kan het maatschappelijk draagvlak redden voor een werkloosheidsuitkering onbeperkt in de tijd, zolang er geen passende job is gevonden. Een betere disciplinering van de genietters van werkloosheidsuitkeringen

is één element in een meer algemene, compromisloze strijd die wij willen voeren tegen sociale en fiscale fraude. Enkel een rigoureuze nageleefde rechten-plichtenbenadering kan ervoor zorgen dat de beschikbare middelen van ons sociaal-zekerheidssysteem terecht komen bij diegene die ze effectief nodig heeft.

De disciplinering van uitkeringsgerechtigden én van de regering en de overheid dient het verzekeringsprincipe van de sociale bijstand te vrijwaren. Om dezelfde reden willen wij dat alle uitkeringen effectief welvaartsvast worden.

Ook dient elk onderscheid dat nu nog bestaat tussen arbeiders en bedienden meteen afgeschaft te worden. Dergelijk compleet achterhaald onderscheid verhoogt de drempel tot de toegang tot technische beroepen. Een uniform statuut zal de aantrekkelijkheid van dergelijke beroepen verhogen en mede een oplossing kunnen bieden voor de krapte op de arbeidsmarkt voor dergelijke beroepen.

Vier generaties

De stijgende levensverwachting en de vervroegde uittreding uit het arbeidscircuit hebben op enkele decennia een nieuwe maatschappelijke generatie voortgebracht: naast (1) de kinderen en jongeren, (2) de actieven en (3) de ouderen, zijn

er nu ook (4) de senioren of post-actieven.²²

Deze vier leeftijdsgroepen sluiten beter aan bij de realiteit van de gestegen levensverwachting en van het activiteitenpatroon dat zij ontplooiën. Senioren zijn niet langer werkend, maar ze zijn nog niet oud, laat staan ‘bejaard.’²³

Het Vlaams Belang is voorstander van een toenemende onderlinge solidariteit tussen senioren en ouderen. Tegelijkertijd moet er een duidelijke band blijven bestaan tussen tijdens de beroepsloopbaan betaalde bijdragen en de prestaties in het kader van de wettelijke regeling.²⁴ Deze solidariteit kan uiteraard nog andere vormen aannemen dan één in het kader van de pensioenberekening. Solidariteit is in de eerste plaats de rijkdom van concrete menselijke relaties, zoals we die bijvoorbeeld kunnen vaststellen in gezinnen.

Loonkost - loonvorming

De loonwage in Vlaanderen is in vergelijking met onze buurlanden onaanvaardbaar hoog. Om de baten van onze productiviteit niet door het overheidsaandeel in de loonkosten te laten overtreffen, bepleiten wij een lineaire daling van dit overheidsbeslag, minstens tot op het niveau van onze buurlanden.

Naast de algemene verlaging van de parafiscale druk moeten er ook bijkomende maatregelen genomen worden voor de overuren en de ploegenarbeid.

Meer dan 300.000 inwoners van dit land werken in ploegenarbeid en meestal in sectoren die onderhevig zijn aan grote internationale concurrentie. In deze sectoren komt het er in de eerste plaats op aan om jobs te behouden.

Er wordt meestal een specifieke verloning voorzien voor ploegenarbeid. Bovenop het basisloon ontvangt de werknemer een ploegenpremie. Deze premie wordt beschouwd als een vorm van compensatie voor de ongemakken en de nadelen die het werk in ploegen met zich meebrengt.

De ploegenpremie is onderworpen aan inkomensbelasting en sociale zekerheidsbijdragen. De Belgische ploegenarbeider houdt meestal minder dan de helft over van de totaalkost van de ploegenarbeid voor de werkgever. In de ons omliggende landen houdt een werknemer die in ploegen werkt veel meer over van de totale werkgeverskost. Dit komt omdat de lonen er algemeen minder zwaar belast worden en/of omdat ploegenpremies er aan specifieke fiscale of parafiscale behandeling onderworpen zijn.

Om ons concurrentievermogen in economische bedrijvigheid met ploegenarbeid te verhogen

tegenover andere (Europese) landen, is de afschaffing van de sociale lasten op de ploegenpremie in hoofde van de werkgevers dringend vereist. Zo een maatregel hadden de sociale drama's van Renault en Ford Genk misschien kunnen vermijden. Deze afschaffing zal dan ook een belangrijke verbetering van onze concurrentiekracht betekenen, zeker in de al ernstig getroffen industriële sector die met zware buitenlandse concurrentie kampt en waar de meeste grote ondernemingen met ploegsystemen te vinden zijn.

De sociale lasten op de ploegenpremie, zowel in hoofde van de werknemers als de werkgevers, dienen dan ook volledig afgeschaft te worden.

Soepeler overuren

Vele Vlaamse KMO's beschouwen het als een prioriteit om hun productiecapaciteit soepel te kunnen aanpassen aan schommelingen in de vraag. Door hun beperkte schaalgrootte is ploegenarbeid evenwel geen optie voor hen. Om hun competitiviteit en de werkgelegenheid te vrijwaren moet het systeem van overuren flexibeler worden. Concreet moet het aantal overuren dat men jaarlijks mag presteren sterk verhoogd worden en moet de mogelijkheid worden geboden voor de werknemer om zelfstandig te kiezen tussen inhaalrust en de overwerktoeslag. De

overuren dienen ook onderhevig te zijn aan een gunstigere fiscale en parafiscale behandeling.

Wij pleiten er dan ook voor een systeem in te voeren waarbij voor overuren gewerkt wordt met een fictief loon van 2,5 euro waarop de sociale zekerheidsbijdragen worden berekend. Ook inzake fiscale behandeling van overuren moeten er verder stappen worden gezet teneinde er nog meer voor te zorgen dat wie meer wil werken daar wordt voor beloond en dat ook effectief merkt aan zijn loonbriefje.

Andere loonvorming

Een van de redenen waarom werkgevers massaal oudere werknemers dumpen is de hoge loonkost, mede als gevolg van de loonvorming. De loonspanning tussen de oudere werknemers (55-plussers) en de jongere werknemers (25 tot 29 jaar) is hoog in ons land. In België verdient een oudere werknemer circa 145% van het loon van een jongere. Dat is 10% hoger dan het Europees gemiddelde.

Om meer mensen aan het werk te houden, wil het Vlaams Belang het gewicht van de dienstjaren in de loonvorming bijstellen in de neerwaartse richting, minstens tot op het niveau van het EU-gemiddelde. Het relatieve gewicht van de deskundigheid in de loonberekening moet

toenemen. Deskundigheid betreft uiteraard de kwalificaties op basis van diploma's en getuigschriften, maar eveneens op basis van bij- en omscholing en, tot slot, de al vermelde eerder verworven competenties.

In tegenstelling tot een verlaging van de parafiscale druk, waar wij voorstander van zijn, schept langer werken met loonbehoud niet meer arbeid. Arbeidsduurverkorting vertrekt dan weer van economische nulgroei en bedreigt de productiviteit en dus het concurrentievermogen van bedrijven. In onze buurlanden Duitsland en Frankrijk doen de nadelen van een kortzichtige vermindering van werkuren zich reeds langer voelen en is de ommezwaai al ingezet. Onze partij moet dan ook het verschil maken met beide enge visies en dient te pleiten voor langer werken mét eventuele compensatie, sectorieel af te spreken.²⁵

Robuust pensioenstelsel

Onze partij is gewonnen voor een nieuw, robuust pensioenstelsel dat recht geeft op pensioen na 40 jaar arbeid.²⁶ Wie als werknemer actief wil blijven na 40 jaren werk en navenante belastingbijdragen, dient volgens het Vlaams Belang geen enkele vorm van sociale zekerheidsbijdragen meer af te staan op de inkomsten uit arbeid. Wij willen met andere woorden arbeid

door oudere werknemers volledig vrijstellen van werkgevers- en werknemersbijdragen.

Wij pleiten voor een strenge beteugeling van de misbruiken van het brugpensioen om massaal oudere werknemers af te stoten. Het systeem van brugpensioenen moet echter steeds mogelijk blijven voor een beperkt aantal arbeidsintensieve en gevaarlijke beroepen²⁷ en onder stringente voorwaarden in geval van herstructurering of collectieve sluitingen. Bovendien moet het mogelijk worden dat bruggepensioneerden hun toeslag kunnen behouden, indien ze bij een nieuwe werkgever aan de slag gaan, zodat een reïntegratie op de arbeidsmarkt realistisch wordt.

Om verworven rechten niet in gevaar te brengen, kunnen werknemers die op rust gaan en na verloop van tijd opnieuw intreden, hun sociale rechten 'meenemen' naar de nieuwe job. Tot slot voorzien wij voor actieven van de jongere generatie Vlaamse CAO's per sector.

Aanvullende pensioenpijlers en algemene middelen

Het Vlaams Belang pleit voor het uitbouwen van een kapitalisatiesysteem voor de tweede pensioenpijler met uitkeringen die eenvoudiger in lijn zijn te brengen met de bijdragen, dus meer

proportioneel zijn. Dit kan door opbrengsten te genereren via investeringen in de financiële markten, meer bepaald in bijvoorbeeld de farmaceutische industrie.²⁸ Onze partij kiest in elk geval voor een verdere uitbouw van de tweede en derde pensioenpijler. Deze doen namelijk de vervangingsratio's stijgen. We moeten ons hier hoeden voor een Matteüeseffect²⁹ door een stijgende inkomensongelijkheid tussen 'veelpijlers' en 'eerstepijlers.' De bijkomende pijlers moeten boekhoudkundig neutraal zijn, anders blijft vervroegd uittreden uit de arbeidsmarkt, ondanks de tweede en eventuele derde pijler, toch een aantrekkingskracht uitoefenen.

Wat de basispensioenverzekering via de eerste pijler betreft, bepleit het Vlaams Belang ondubbelzinnig een toenemende financiering van de sociale zekerheid, dus ook van de vergrijzingskosten, vanuit de algemene overheidsmiddelen.

De overheid moet pensioenen en gezondheidszorgen betalen uit de belastingen en niet vanuit de parafiscaliteit. Dit stelsel moet geleidelijk in

voege komen, te beginnen met de inkomensaanvullende sociale zekerheid (waartoe de ziekteverzekering behoort) en daarna de inkomensvervangende sociale zekerheid (waartoe de pensioenen behoren). In de eerste pijler moeten de minimumpensioenen verder omhoog en moet de welvaartsvastheid van de pensioenen gewaarborgd zijn. In het algemeen maken algemene middelen het draagvlak voor de financiering van de sociale zekerheid groter.

Naast de werknemerspensioenen, bestaan er, ten tweede, de pensioenen van zelfstandigen en, ten derde, deze van ambtenaren. Het Vlaams Belang wil een zelfstandigenpensioen dat minstens alle levensnoodzakelijke behoeften dekt. Wat de ambtenarenpensioenen betreft, willen wij ingrijpen op extravagant hoge pensioenbedragen. Deze pensioenen zullen billijk moeten bijdragen aan de lasten van de vergrijzing. De diversiteit van de toegangsvoorwaarden tot bepaalde pensioenberekeningen voor ambtenaren is dringend aan vereenvoudiging toe.³⁰

Eindnoten

- ¹ Aantal inactieven die in een samenleving financieel (i.e. via uitkeringen) afhankelijk zijn van een actieve.
- ² In maart 2005 tikte de OESO België op de vingers: het land zou te weinig doelmatige maatregelen nemen tegen de vergrijzing.
- ³ Alle cijfers, tenzij anders vermeld: NIS, Eurostat, OESO.
- ⁴ Hieronder verstaan we een periode in het leven tijdens dewelke mensen (in casu jongvolwassenen) definitieve, bepalende beslissingen nog kunnen opschorten.
- ⁵ Momenteel (2005) ligt - voor alle Belgische werknemers - de gemiddelde uitredingsleeftijd op 58,2 jaar. Dit is twee jaar vroeger dan het EU-gemiddelde.
- ⁶ *United Nations Development Program*, 2004.
- ⁷ ING, *Financiële Berichten*, december 2004.
- ⁸ Bovendien blijkt uit empirisch onderzoek (Card, 1990) dat de instroom van laaggeschoolde immigranten negatieve inkomenseffecten genereert voor de laaggeschoolden onder de 'autochtone' bevolking en bijna geen effect heeft voor de hooggeschoolden.
- ⁹ Tweede pijler: beroepspensioenregelingen; derde pijler: individuele pensioenplannen.
- ¹⁰ Probleem met het Zilverfonds is dat de stijving van het fonds niet structureel gebeurt en het, in weerwil van het beweerde, de vergelijking met een daadwerkelijke afbouw van de overheidsschuld niet kan doorstaan. Het investeert enkel in schuldbewijzen van de overheid en is dus zonder meer te omschrijven als een lege doos.
- ¹¹ De kosten van de vergrijzing zijn nl. evengoed de kosten van de ontgroening. De kosten van de ontgroening zijn negatief door het verminderen van o.a. de kinderbijslagen.
- ¹² De groei van 2,6% in 2004 is vooral te verklaren door de sterke prestatie van de binnenlandse consumptie in het laatste kwartaal, als gevolg van de fiscale amnestie. Dit effect zal dan ook meer dan waarschijnlijk tijdelijk van aard zijn. Prognose economische groei 2005: 2,1% tegen 1,6% in de Eurozone (bron: The Economist).
- ¹³ Mede om die reden zijn wij voorstander van het opvoedersloon, omdat heel wat werkloosheidsvergoedingen in feite dienen als verkapte opvoederslonen. De mensen die deze uitkeringen genieten, moeten uit het circuit van de werkloosheid verdwijnen en een aangepaste vergoeding ontvangen voor het thuiswerk met kinderen dat zij dagelijks leveren.
- ¹⁴ De Belgische werkzaamheidsgraad (2003) bedraagt 59,6%; in Vlaanderen is dat 62,9%, in Brussel 53,2%, in Wallonië 55,4%.
- ¹⁵ De 'Canada Dry' is een regeling waarbij de werkgever oudere werknemers een uitstappremie uitbetaalt en hen vervangt door jongere werknemers.
- ¹⁶ Slechts 34,85% van de Belgische werknemers komt dadelijk in het eigenlijke overheidspensioen terecht.

De grootste groep stapt dus uit via brugpensioen, Canada Dry, vervroegde pensionering, werkloosheid of invaliditeit (Dellis *et al.*, 2001).

¹⁷ Een parametrische pensioenhervorming stelt het pensioenstelsel zelf niet ter discussie, maar stuurt pensioenvoorwaarden binnen het vigerende stelsel bij.

¹⁸ Bron: Hoge Raad voor Financiën.

¹⁹ Zie bv. Spolaore & Alesina, 2003.

²⁰ Te weten: de belegging van mogelijke begrotingsoverschotten, mogelijke overschotten in de sociale zekerheid en de opbrengsten van de verkoop van financiële activa (i.e. privatisering van overheidsbedrijven).

²¹ De zogenaamde EVC's, waarvoor de overheid geschikte meetinstrumenten moet ontwikkelen. De EVC's dienen voldoende de bruikbare vaardigheden in een kennismaatschappij te omkaderen en moeten bovendien leiding geven en ondersteuning van collega's bevatten.

²² Elders gebruiken we de term 'ouderen' nog in *sensu latu*, te weten als verzamelterm voor senioren en ouderen/bejaarden. Meestal is de term dus uitwisselbaar met 'gepensioneerden.'

²³ We kunnen de leeftijdsgrens tussen senioren en ouderen op 75 jaar leggen.

²⁴ Ondanks bv. de verhoging van de minimumpensioenen en de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) is men er niet in geslaagd de pensioenen voor oudere

gepensioneerden te laten aansluiten bij die van nieuwe gepensioneerden.

²⁵ Zie ook: Wetsvoorstel tot wijziging, met het oog op de uitbreiding van het overurenkrediet en op de gunstigere fiscale en parafiscale behandeling van overwerk, van de Arbeidswet van 16 maart 1971, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 en van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, 24 november 2003, ingediend door Guy D'haeseleer, Koen Bultinck, Hagen Goyvaerts en Luc Sevenhans.

²⁶ In feite betekent dit de loskoppeling van leeftijd en pensioenberekening.

²⁷ Voor deze beroepsgroepen (bv. havenarbeiders) valt te denken aan een coëfficiënt (te regelen bij KB, in afwachting van een Vlaams regeringsbesluit terzake), die vervroegde uitreding mogelijk blijft maken.

²⁸ Na 2015 komt er druk op de aandelenmarkten: de *baby boomers*, die op pensioen gaan vanaf 2010, zullen beginnen te ontsparen. Een pensioenfonds moet dus investeren in een veilige markt, zoals de farmaceutische industrie (cfr. de toenemende zorgbehoefte bij ouderen).

²⁹ Waarbij alle voordelen vloeien naar inkomens die ze strikt genomen niet nodig hebben.

³⁰ Vanaf 2006 begint een grote uitstroom van pensioengerechtigde ambtenaren.

AUTEURS

GUY D'HAESELEER

°12/03/1969

wonende te Ninove

- Sociaal Adviseur
- Gemeenteraadslid sinds 1994 te Ninove en fractieleider
- Volksvertegenwoordiger sinds 13 juni 1999
- Lid van de Commissies Sociale Zaken, Volksgezondheid en Comptabiliteit

E-post: guy.dhaeseleer@dekamer.be

**Vergrijzing en
arbeidsmarkt**

KOEN BULTINCK

°21/03/1964

wonende te Diksmuide

- Licentiaat in de Politieke Wetenschappen
- Volksvertegenwoordiger sinds 13 juni 1999
- Lid van de Commissies Sociale Zaken, Volksgezondheid en Grondwetsherziening

E-post: koen.bultinck@dekamer.be

VLAAMS BELANG

Madouplein 8 bus 9
1210 Brussel
Tel.: 02/219 60 09
Fax: 02/219 50 47
info@vlaamsbelang.org
www.vlaamsbelang.org

Ver. Uitg.: Frank Vanhecke, Madouplein 8 bus 9, 1210 Brussel